

Tienpidon suunnittelun periaatteet

Joulukuu 2023

Säädöserusta

- Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä antaa tienpitoa koskevat yleiset vaatimukset sekä linjaa matkojen ja kuljetusten palvelutasoa maanteilla.
- Lakia täydentää liikenne- ja viestintäministeriön asetus maanteiden ja rautateiden pääväylistä ja niiden palvelutasosta.
- Tieliikennelaki säätelee mm. liikenteenohjauslaitteita ja niiden asettamista
- Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelujen järjestäminen pohjautuu lakiin liikenteen palveluista

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 (Liikenne 12)

Perusväylänpitoa ohjaavia linjauksia 1/2

- Rahoitusta kohdennetaan kysynnän mukaan priorisoiden elinkeinoelämän ja työssäkäynnin tarpeet koko verkolla. Koko väyläverkolla tavoitellaan sujuvaa ja turvallista liikennettä. Asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin vastataan vähentämällä korjausvelkaa ja huolehtimalla riittävästä hoidon tasosta koko väyläverkolla, myös alemmalla tieverkolla. Erikseen määritellyissä tilanteissa väyläverkon palvelutasoa voidaan laskea, mikäli vähentynyt liikennetarve tämän mahdollistaa.
- Väylien kunnossa priorisoidaan pääväyläverkko. Osalla vähäliikenteisiä verkkoja korjausvelka voi kasvaa, mikäli elinkeinoelämän ja työssäkäynnin tarpeet täyttyvät muuten. Väyläverkon korjausvelkaa vähennetään suunnitelman mukaisella määrärahojen kohdistamisella suunnittelukaudella vuoteen 2032 mennessä.
- Olemassa olevan valtion väyläverkon hoito ja korjaukset rahoitetaan valtion talousarviorahoituksella.
- Sopimuksellista yhteisrahoitusmallia hyödynnetään, kun väylänpitäjän lisäksi hankkeesta syntyy merkittäviä hyötyjä myös muille osapuolille (parantamishankkeet)

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 (Liikenne 12)

Perusväylänpitoa ohjaavia linjauksia 2/2

- Väylänpitoa kehitetään rahoituksen tehokkaan käytön varmistamiseksi ja perusväylänpidon tuottavuuden kohottamiseksi (väylänpidon ja omaisuudenhallinnan toimintatavat, digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen).
- Liikenteen ohjauksen ja hallinnan osalta valtio huolehtii liikenteen hallinnan ja ohjauksen perusrahoituksesta siten, että toimintaa pystytään edelleen kehittämään ja pystytään ehkäisemään häiriötilanteita ja onnettomuuksia ennalta sekä tehostamaan väyläkapasiteetin käyttöä, parantamaan liikenteen sujuvuutta, vähentämään liikenteen päästöjä ja vastaamaan liikenteen automaation ja digitalisaation tarpeisiin.
- Liikennejärjestelmän tulee tarjota toimintaedellytykset normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa ja valmiuslain tarkoittamien poikkeusolojen aikana.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 (Liikenne 12)

Tienpitoa ohjaavia linjauksia

- Tieliikenteen turvallisuudessa on parannettavaa. Valtio on sitoutunut EU:ssa asetettuun liikenneturvallisuuden nollavisioon, jonka mukaisesti kenenkään ei tarvitse menehtyä tai vakavasti loukkaantua tieliikenteessä vuoteen 2050 mennessä. Lisäksi tavoitellaan vuoteen 2030 mennessä kuolemien ja vakavien loukkaantumisten määrän puolittamista.
- Maantieverkon talvihoidossa huomioidaan ilmastonmuutoksesta aiheutuvat sopeutumistarpeet, ja talvihoidon korotettu taso varmistetaan myös tulevaisuudessa. Lisärahoituksen kohdentamisen lisäksi talvihoidon menetelmiä kehitetään ja tehostetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
- Käytössä olevaa maanteiden perusväylänpidon parantamisrahoitusta kohdistetaan
 - välttämättömiin alueellisiin elinkeinoelämän kohteisiin noin 20–25 milj. € vuodessa
 - liikenneturvallisuutta parantaviin kohteisiin, kuten pieniin tie- ja liittymäjärjestelyihin noin 5–10 milj. € vuodessa
 - kävelyä ja pyöräilyä edistäviin kohteisiin valtion verkolla noin 10 milj. € vuodessa
 - liityntäpysäköintiin yleisesti valtion verkolla noin 2–5 milj. € vuodessa.
- Yhteistyössä valtion toimijoiden, kuntien ja yritysten kanssa laaditaan suunnitelma valtakunnallisen raskaan liikenteen taukopaikka- ja siirtokuormausalueverkon kehittämisestä.
- Valtio huolehtii maantieverkkoon sisältyvän maantielauttaliikenteen hoitamisesta ja rahoituksesta sekä kehittämisestä nykyisen hankintastrategian mukaisesti osana perusväylänpitoa.

Lisätietoja: [Valtioneuvoston hankeikkuna, Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma](#)

Julkaisu [Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021-2032](#)

Tieverkko, sen kunto ja rahoitustarve

Maantieverkon pituus on noin 78 000 kilometriä, josta päällystettyjä teitä on noin 50 500 km ja sorateitä runsaat 27 000 km. Lisäksi valtion verkolla on erillisiä kävely- ja pyöräteitä noin 6 100 km ja siltoja noin 15 000 kappaletta.

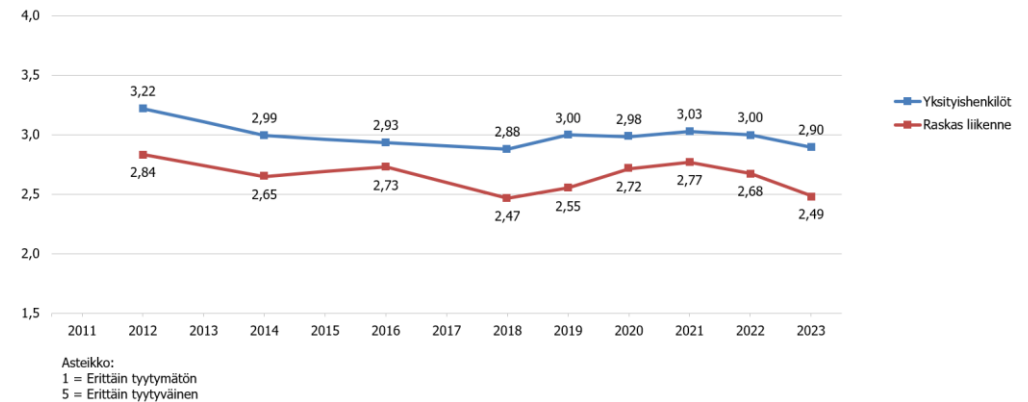
[Liikenneverkon strategisen tilannekuvan](#) mukaan

- Päällystetyistä teistä noin 8 800 km on huonokuntoisia (17 %), joista noin 1 350 km kohdistuu pääteille. Pääteiden kunnon heikentyminen pysäytettiin vuonna 2020, ja niiden kunto pystytään pitämään suunnilleen nykytasolla tulevinakin vuosina, mutta kustannustason nousu tekee tästä entistä haastavampaa. Tämä näkyy vuonna 2023 huonokuntoisten pääteiden määrän kasvuna.
- Vähäliikenteisten teiden päällysteiden kunto huononi vuonna 2022, ja sama trendi jatkui myös vuonna 2023. Huonokuntoisia vähäliikenteisiä teitä on koko maassa. Näiden teiden vaurioita joudutaan vähäisen rahoituksen takia runsaasti paikkaamaan, millä siirretään kattavampia korjaustoimenpiteitä tulevaisuuteen.
- Päällystettyjen teiden rakenteellisen kunnon parantaminen edellyttää merkittävää panostusta vähäliikenteisillä teillä ja keskeisellä verkolla. Vuonna 2023 tällaisiin toimenpiteisiin ei ollut käytännössä yhtään rahoitusta.
- Sorateistä noin 2 800 km on huonokuntoisia (10 %). Sorateiden huono kunto haittaa erityisesti kelirikkoaikoina keväisin ja syksyisin, kun ajaminen on hitaampaa ja hankalampaa. Keväällä 2023 kelirikkoa oli hieman normaalia vähemmän.
- Maantiesilloista noin 800 kpl on huonokuntoisia (5 %), joista pääteillä on noin 210 kpl. Siltojen kunnon heikkeneminen on kiihtymässä, mikä näkyy erityisesti tyydyttäväkuntoisten siltojen määrän voimakkaana nousuna. Merkittävä osa 1970–1980-luvulla rakennettuja siltoja on tulossa lähivuosina peruskorjausikään, mikä nostaa kunnossapidon rahoitustarvetta.
- Kävely- ja pyöräteistä noin 730 km on huonokuntoisia (12 %). Kävely- ja pyöräteiden kunnossapidolla pyritään takaamaan teiden ympärivuotinen käytettävyys. Kävely- ja pyöräteiden korjausvelan kasvu pysähtyi vuosina 2020–2021 merkittävien lisäpanostusten ansiosta.

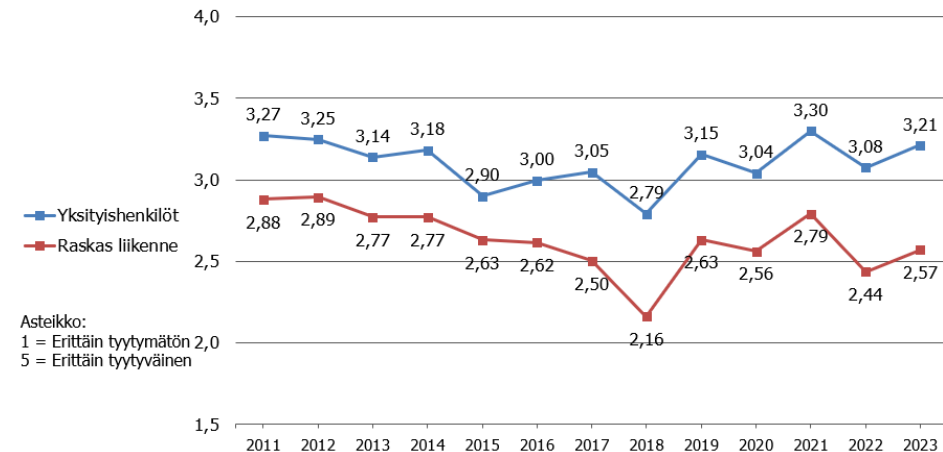
Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon

- Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon on heikentynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana. Tyytyväisyys maanteiden tilaan ja kuntoon kokonaisuudessaan on kuitenkin noussut vuoden 2018 alimmalta tasoltaan.
- Raskaan liikenteen tyytyväisyys on kauttaaltaan alemmalla tasolla kuin yksityishenkilöillä. Tyytyväisyys pääteiden kuntoon saa selkeästi paremmat arvosanat verrattuna muihin teihin.
- Yksityishenkilöiden kokonaistyytyväisyys on v. 2023 kesäkautta koskeneessa tutkimuksessa on laskenut kolmeen edeltävään vuoteen verrattuna, raskaan liikenteen tyytyväisyys on hieman laskenut. Tyytyväisyys maanteiden talvihoitoon nousi talvella 2022–2023.
- Kunnossapidon rahoituksen taso ja kohdentaminen, erityisesti päällysteiden osalta, näkyvät tuloksissa.

Maanteiden tila ja kunto kokonaisuudessaan kesäkaudella – Koko maa

Kokonaistyytyväisyys maanteiden talvihoitoon – Koko maa

Lisätietoja: [Väyläviraston asiakastutkimukset](#)

Tienpidon toimintalinjat ja ohjeet konkretisoivat kunnossapidon suunnittelun

- Väylänpitoa ohjataan yksityiskohtaisemmin toimintalinjoilla sekä Väyläviraston [teknisillä ja turvallisuusohjeilla](#).
- Toimintalinjat kuvaavat, kuinka väylänpitäjä vastaa kunnossapidon (hoidon ja korjauksen) lakisääteisiin vaatimuksiin asiakaslähtöisesti, valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman linjausten sekä eduskunnan päättämien tavoitteiden ja rahoituksen puitteissa.
- Tiestön osalta keskeisiä väylien palvelutasoon ja omaisuuden säilymiseen vaikuttavia linjauksia ovat esimerkiksi:
 - Talvihoidon toimintalinjat
 - Päälystettyjen teiden korjauksen toimintalinjat
 - Siltojen toimintalinjat
 - Sorateiden kunnossapidon toimintalinjat
 - Maanteiden varusteiden, laitteiden ja valaistuksen toimintalinjat

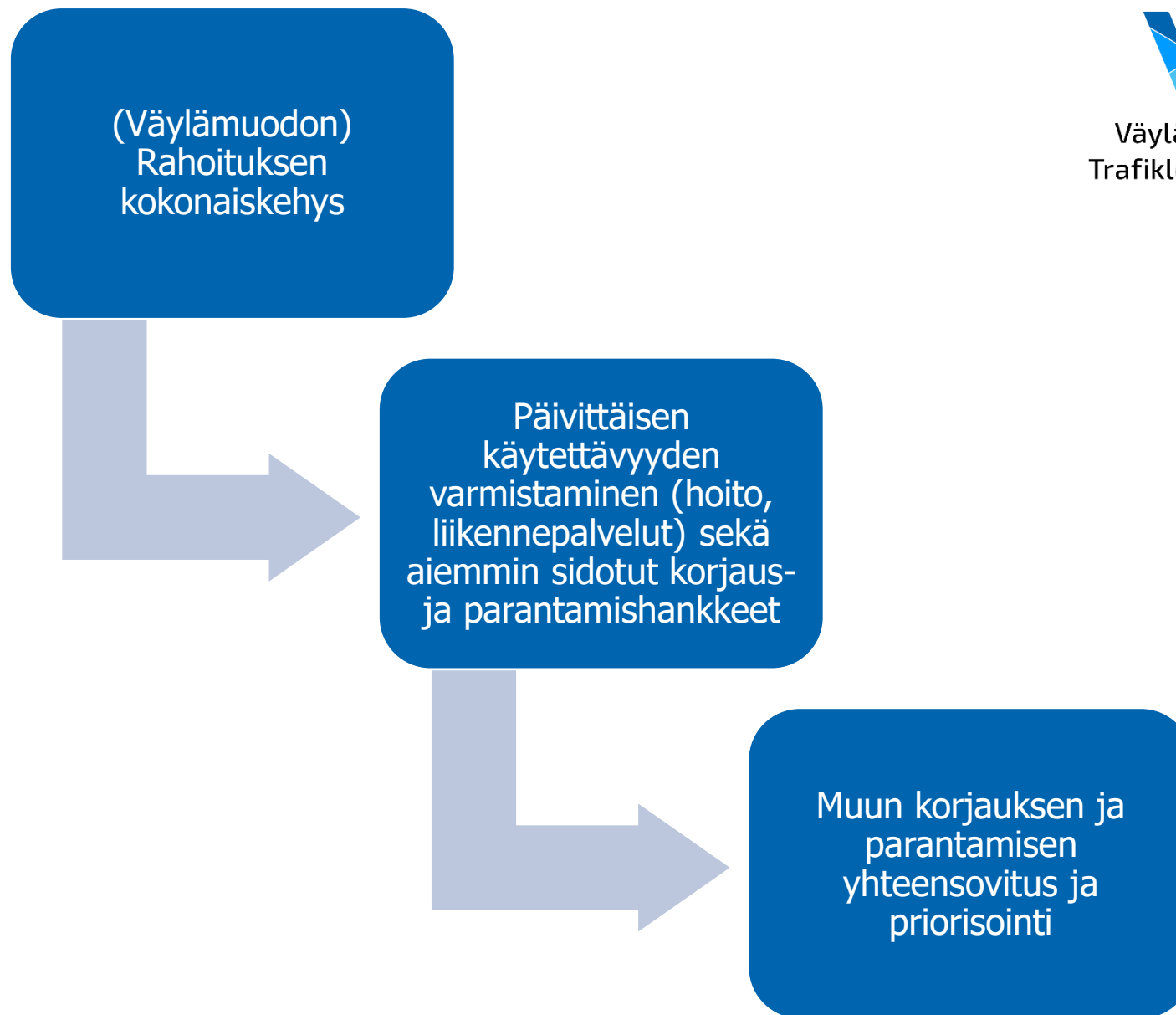
Tienpidon toimintalinjat ja ohjeet (1/2)

- **Talvihoidon** taso ja periaatteet tieverkon eri osilla on kuvattu julkaisussa [Talvihoidon toimintalinjat](#) (Liikennevirasto 2018) sekä Väyläviraston verkkosivuilla <https://vayla.fi/kunnossapito/tieverkon-kunnossapito/talvihoito>
Talvihoidon toimintalinjat on uudistettu vuonna 2018, ja uudet linjaukset astuvat voimaan urakoissa vuosina 2019–2023. Tiestö on jaettu valtakunnallisesti seitsemään hoitoluokkaan (1se...3) tien merkityksen, liikennemäärän ja liikenteen koostumuksen perusteella.
- [Päällystettyjen teiden korjauksen toimintalinjat](#) on uudistettu vuonna 2021. Päällystetty tieverkko on jaettu valtakunnallisesti kolmeen korjausluokkaan PK1–PK3, joista PK1 on korkein. Päällysteiden korjausluokituksen keskeisimpinä tarkasteluperusteina ovat tien kokonaisliikennemäärä (KVL), elinkeinoelämän kuljetuksien määrä (KVLrask), yhteysvälin rooli keskusten tai logististen solmupisteiden yhdistäjänä, tien verkollinen asema sekä asiantuntijanäkemykset erityisolosuhteista.
- Päällystettyjen teiden kunnon arvioinnin menettelyt sekä korjausten kohdentamisen periaatteet on kuvattu Väyläviraston verkkosivuilla:
<https://vayla.fi/kunnossapito/tieverkon-kunnossapito/tien-kunnon-arviointi>
<https://vayla.fi/kunnossapito/tieverkon-kunnossapito/korjausten-kohdentaminen>

Tienpidon toimintalinjat ja ohjeet (2/2)

- **Siltojen toimintalinjat** on uudistettu vuonna 2023. Toimintalinjoissa kuvataan menettelytavat siltojen turvalliseen ja elinkaaritehokkaaseen omaisuudenhallintaan. Keskeisimpiä muutoksia aiempaan ovat siltojen palvelutasoluokittelu, tarveselvitysprosessi ja riskipohjainen kohteiden priorisointi.
- **Maanteiden varusteiden, laitteiden ja valaistuksen toimintalinjat** on uudistettu v. 2023.
- **Liikenneympäristön hoidon** taso ja periaatteet tieverkon eri osilla on kuvattu julkaisussa **Liikenneympäristön ja varusteiden kunnan toimintalinjat** (Liikennevirasto 2010, korvattu osittain edellisellä).
- **Sorateiden hoidon** taso ja periaatteet on kuvattu julkaisussa **Sorateiden kunnossapidon toimintalinjat**. Vuonna 2021 päivitettyissä toimintalinjoissa on otettu huomioon toimintaympäristön muutokset, ja ne näkyvät mm. rakenteiden korjauksissa ja sorateiden tavoiteleveyksissä. Kesähoitoluokissa on siirrytty kahteen luokkaan liikennemäärän ja verkollisesti merkittävyyden mukaan. Yksityiskohtaisemmin sorateiden kunnossapidon menettelyjä ohjeistetaan ja vuosikelloa kuvataan julkaisussa **Sorateiden kunnossapito** (Liikennevirasto 2014).
- Lisätietoa myös <https://vayla.fi/kunnossapito/tieverkon-kunnossapito/kesahoito>

Perusväylänpidon toimenpiteiden priorisoinnin periaate

Hoidon ja korjauksen priorisointikriteerit

Väylävirasto
Trafikledsverket

- Koko verkon päivittäinen liikennöitävyys varmistetaan. Tämä tarkoittaa koko väyläverkon päivittäistä kunnossapitoa (hoitoa) ja liikenteenohjauksen peruspalvelua. Näihin kuuluu tienpidon osalta myös maantielauttaliikenne.
- Rahoituksen puitteissa priorisoidaan elinkeinoelämälle tärkeiden ja liikenteellisesti merkittävien väylien korjaukset.
- Vilkkaiden väylien kunnon säilyttämiseksi ja kriittisten kohteiden korjaamiseksi rahoitus tälle verkon osalle priorisoidaan. Muun verkon palvelutasosta tingitään tarvittaessa.
- Väyläverkon hoidon kustannukset ja osa ylläpitourakoiden kustannuksista on sidottu indeksiin, tämä rahoitus on myös priorisoitava.
- Kriittiset korvausinvestoinnit toteutetaan koko verkolla turvallisuuden ja liikennöitävyyden varmistamiseksi.
- Asiakasvaikutukset priorisoidaan lyhyellä tähtäimellä korkeammalle kuin väyläomaisuuden säilyminen. Myös tämä tarkoittaa rahoituksen priorisointia liikennemäärien mukaisesti vilkkaille verkon osille.
- Varmistetaan varautumisen tarpeet.
- Digitalisaation tuomat mahdollisuudet väylänpidon ja liikenteen tehostamisessa hyödynnetään ja niitä kehitetään.
- Kaikissa toimenpiteissä pyritään huomioimaan ilmastonmuutoksen hillitseminen.

Parantamishankkeiden priorisointikriteerit

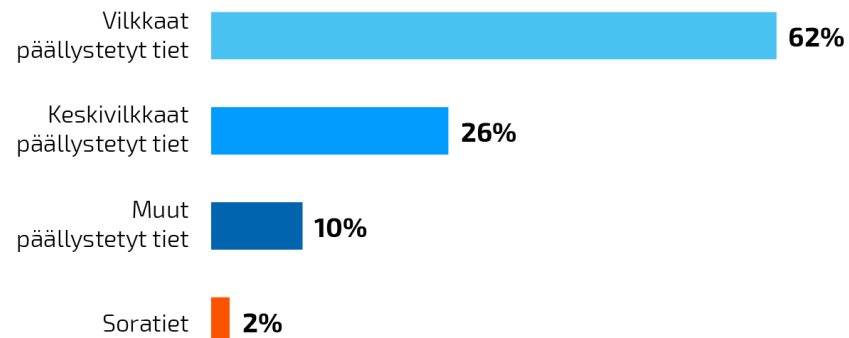
- Perusväylänpidon parantamishankkeiden ohjelmoinnissa tukeudutaan Liikenne 12 -suunnitelman mukaisiin painopisteisiin, tieverkolla koskien
 - välttämättömiä alueellisia elinkeinoelämän kohteita
 - liikenneturvallisuuskohteita
 - kävelyn ja pyöräilyn edistämistä ja liityntäpysäköintiä.
- Erillisrahoitetut kohteet toteutetaan eduskunnan päätösten tai muiden erillisten päätösten, esim. MAL-sopimusten, mukaisesti.
- Kaikissa toimenpiteissä pyritään huomioimaan ilmastonmuutoksen hillitseminen.
- *Huom. Parantamishankkeiden rahoitus vaihtelee vuosittain riippuen käytettävissä olevasta kokonaisrahoituksesta, eikä niitä välttämättä voida toteuttaa suunnitelmien mukaisesti.*

Maanteiden laaja verkko ja päivittäinen liikennöitävyys

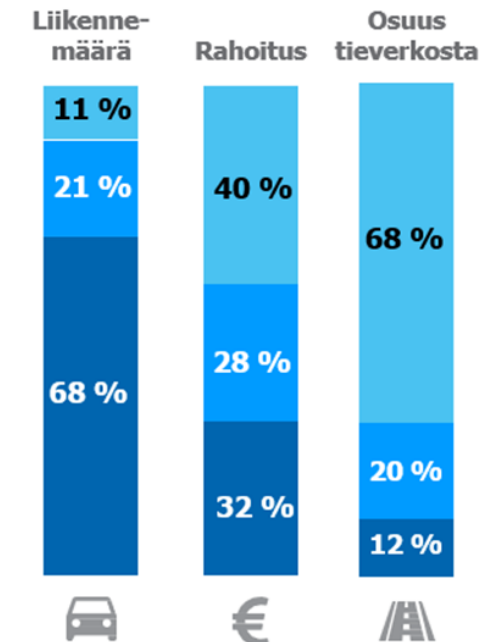
Osuus tieverkosta

Osuus liikenteestä

Tietyyppi ja talvihoitoluokka

Tienpito, Hoito

- Tieverkon päivittäinen liikennöitävyys on priorisoitu, mistä syystä hoidon rahoitus mitoitetaan tarpeen mukaan. Rahoitustarpeen määrittävät maanteiden alueurakoiden kilpailutetut urakkahinnat ja mm. energian käytön ennusteet. Rahoitus jaetaan alueellisesti ELY-keskuksille näillä perusteilla. Vuosittain kilpailutetaan noin viidesosa maanteiden hoitourakoista. Pitkäkestoisten urakoiden hinnat on sidottu indeksiin.
- Tuoteryhmän suurin kustannuserä on tiestön talvihoito. Muut suurimmat menoerät ovat liikenneympäristön ja sorateiden hoito sekä tievalaistuksen energiakustannukset.
- Tienpidon rahoituksessa hoidosta ja käytöstä on sidottua noin 95 %. Tuoteryhmän joustovararat ovat tietojärjestelmien ylläpito, T&K, teknisten ohjeiden päivitykset ja alueurakoiden muut työt, mutta niiden merkitys on kokonaisuuteen nähden vähäinen.
- Hoidon rahoitukseen ei pystytä tekemään suuria muutoksia johtuen toiminnan luonteesta ja pitkäkestoisista urakkasopimuksista. Urakkakauden aikana voi tehdä muutoksia ao. urakan muutoshintojen mukaisesti koskien esim. tiekohtaisia hoitoluokkia. Kustannustehokkaimmin muutokset tehdään kuitenkin urakkakauden vaihtuessa uuden urakan kilpailutuksen myötä.
- Tiestön hoidon urakkamalli on uusittu ja kattavasti käyttöön otettu vuoden 2023 lokakuuhun mennessä, jolloin myös talvihoidon laatuvaatimukset on uusittu kaikissa urakoissa.

Tienpito, Korjaus 1/2

- Suurin osa rahoituksesta kohdistuu maanteiden päällysteiden ja siltojen korjauksiin. Yleensä rahoitusta ei ole riittävästi, joten korjauksista joudutaan karsimaan.
- Päällysteiden rahoituslaskelmat tehdään PYRO-mallilla (Päällysteiden Ylläpidon Rahoitustarpeen Optimointi). PYRO on päällystettyjen teiden verkkotason pitkän tähtäimen ennuste- ja optimointimalli.
 - Mallilla voidaan laskea esimerkiksi määritellyn kuntotilan (esim. nykykunnan) säilyttämiseen tarvittava rahoitus ja valitusta rahoitustasosta seuraava kuntokehitys. Laskennan tuloksia ovat vuotuiset osaverkkokohtaiset rahoitustarpeet, päällystyspituudet eri toimenpidetyypeillä ja huonokuntoisen tiepituuden määrän kehittyminen. Käytettävissä oleva kokonaisbudjetti jaetaan korjausluokille, ja työkalu ehdottaa rahoituksen jakoa ELY-keskuksille.
 - Päällystetyn tieverkon kunnan heikkenemisen (korjausvelan kasvun) estävä vuosittainen päällystysmäärä on noin 4 000 km. Päällystemäärään vaikuttaa rahoitustason lisäksi mm. bitumin hinnan kehitys.
 - Päällysteen kunnan lisäksi päällystetyn tien korjaustoimenpiteiden valinnassa on huomioitava tien rakenteellinen kunto.
- Yksittäisiä kaikkein kalleimpia tierakenteen korjauskohteita, esim. painumakohteita, esitetään toteutettavaksi väyläverkon kehittämishankkeina tiekohdan laajemman palvelutason parantamisen yhteydessä (ks. Valtion väyläverkon investointiohjelma).

Tienpito, Korjaus 2/2

- Siltojen rahoituksen hallintaan ja jakoon on käytössä SYRO-malli.
 - Mallilla lasketaan rahoitustarpeet sillaston kunnan pitämiseen nykyisessä kunnossa. Rahoitus jaetaan ELY-keskuksille pääosin huonokuntoisten siltojen suhteessa.
 - Siltojen korjauksiin kohdistetaan lisäksi rahoitusta keskitetyn ns. kalliiden siltojen korjausohjelman kautta. Ohjelmaan valitaan korjauskustannuksiltaan kalliita siltoja (n. 2–10 milj. euroa/silta), jotka eivät mahdu ELY-keskusten vuosittaisiin sillankorjausohjelmiin.
 - Kaikkein kalleimmat siltojen uusimiskohteet esitetään toteutettaviksi väyläverkon kehittämishankkeina (ks. Valtion väyläverkon investointiohjelma).
- Korjausrahoitusta kohdistetaan myös alueurakoissa lähinnä sorateiden korjauksiin, sekä varusteiden ja laitteiden korjaukseen ja korjausohjelmoinnissa käytettävien väylätietojen hankintaan. Rahoituserät ovat pieniä ja tyydyttävät vain minimitarpeet. Erityisesti varusteet ja laitteet ovat säännöllistä uusimista tarvitseva omaisuuserä, jonka kunnossapidossa on jälkeenjäämää.
- Korjaustuotteelta rahoitetaan lisäksi tienpidon suunnittelussa ja ohjauksessa tarvittavien tietojärjestelmien kehittämistä.
- Korjaukseen saadaan vuosittain lisärahoitusta eduskunnan jakovarahankkeista. Rahoitus on hankekohtaisesti korvamerkittyä.

Tienpito, Parantaminen ja suunnittelu

- Parantamisen ja suunnittelun rahoitus vaihtelee vuosittain riippuen käytettävissä olevasta kokonaisrahoituksesta. Suurin osa parantamisen rahoituksesta koostuu erillusrahoituksen saaneista tai muuten erikseen päätetyistä hankkeista, esim. MAL-kohteet.
- Vuodesta 2022 alkaen rahoitusta on ohjelmoitu Liikenne 12 -suunnitelman mukaisesti teemoittain: alueelliset elinkeinoelämän kohteet, liikenneturvallisuuskohteet, kävelyn ja pyöräilyn edistäminen, liityntäpysäköinti. Noin puolet Liikenne 12 -suunnitelman mukaisesta rahoituksesta perusväylänpidon parantamishankkeisiin on esitetty Väyläviraston investointiohjelmassa suurimpiin perusväylänpidon parantamishankkeisiin kohdennettuna. Toinen puolikas on suunniteltu kohdennettavaksi pieniin, ohjelmassa nimeämättömiin kohteisiin. Muu kuin erillispäätöksin osoitettu rahoitus jaetaan ELY-keskuksille kunkin ELY-alueen liikennesuoritteiden suhteessa.
- Parantamishankkeet toteutetaan usein yhteisrahoituksella kuntien kanssa. Yksittäistapauksissa käytettävissä on EU-tukirahoitusta (EAKR).
- Suunnitteluun varattu rahoitus on asiantuntija-arvioon perustuva ja vuosittain varsin vakaa. Suunnittelua ovat erilaiset tarveselvitykset, esi- ja yleissuunnittelu sekä perusväylänpidosta rahoitettavien investointien tie- ja rakentamissuunnittelu. Suunnittelun rahoituksen korottamiseen on painetta jatkuvuudelle erilaisten tarve- ja esiselvitysten ja vaikutusten arviointien laajentamisen myötä. Rahoitus jaetaan ELY-keskuksille osin perustuen valtakunnalliseen, nimetyistä suunnittelukohteista koostuvaan suunnitteluohjelmaan ja muilta osin ELY-alueiden liikennesuoritteiden suhteessa.

Tienpito, Maantielauttaliikenne

- Maantielauttaliikenteen liikennöintiin tarvittava rahoitus määritellään lauttaliikenteen palvelusopimusten hintojen perusteella. Suunnitelmakaudella myös uusitaan erittäin huonokuntoisia, lauttaliikennettä palvelevia laitureita ja varmistetaan niiden soveltuvuus sekä lauttaväylien turvallisuus hankintastrategiassa määritellylle, aikaisempaa suuremmalle lauttakalustolle.
- Maantielauttaliikenteen rahoitus kohdistetaan kokonaisuudessaan Varsinais-Suomen ELY-keskukselle, joka vastaa maantielauttaliikenteestä ja rantarakenteiden korjauksista valtakunnallisesti.
- Maantielautat liikennöivät pääsääntöisesti ilman aikataulua (LjMTL 6§). Liikenteellisistä syistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi päättää, että lauttaa liikennöidään aikataulun mukaan. Päätöksen tulee samalla sisältää aikataulun määrittämisen perusteet. Ennen asian ratkaisemista on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen varattava niille, joita lauttaliikenne välittömästi koskee, mahdollisuus lausua mielipiteensä asiassa sekä hankittava asianomaisen kunnan tai tarvittaessa muunkin viranomaisen lausunto.
- Maantielauttaliikenteen hankintastrategian tavoitteena on laskea liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä 80 % verrokkivuosien 2010–2015 keskiarvotasosta, poistaa kantavuusrajoitukset lauttapaikoilta, parantaa liikenteen kustannustehokkuutta sekä tieliikenteen välityskykyä, uudistaa käyttöikänsä päähän tullut lauttakalusto ja mahdollistaa markkinoiden aikaisempaa parempi toimivuus.
- Varsinais-Suomen ELY-keskus kilpailuttaa strategian mukaiset lauttaliikenteen 20-vuotiset hankintapalvelut vuoteen 2027 mennessä.

Tienpito, Liikenteen ohjaus ja informaatio

- Liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden rahoitus pohjautuu Väyläviraston ja Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n välisellä palvelusopimuksella tuotettavaan tie-, meri- ja rautatieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden kokonaisuuteen.
- Liikenteenohjaus ja -hallintapalvelut varmistavat osaltaan liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta kaikissa liikennemuodoissa. Palvelut tukevat kansalaisten liikkumista, elinkeinoelämän tarpeita ja kuljetuksia, turvallisuusviranomaisten toimintaa sekä Suomen kilpailukykyä ja hyvinvointia.
- Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut sisältävät tieliikenteen ohjaus-, automaattivalvonta-, avo-osuus-, liikennevalot-, liikenteenmittaus-, rajanylityspaikat-, tiesää- sekä tunnelipalvelut.

Väyläviraston ja ELY-keskusten roolit tienpidon tehtävissä

- Väylävirasto vastaa maantieverkon omistajan tehtävistä ja ohjaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia tienpidon tehtävien hoitamisessa. Ohjauksen perustana ovat säädökset, valtion talousarvio, valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma ja sen tavoitteiden pohjalta johdettu perussuunnitelma, tienpitoa täsmentävät viraston toimintalinjat ja ohjeet, ELY-keskusten tulossopimukset sekä laaja asiantuntijayhteistyö.
- ELY-keskukset suunnittelevat tienpidon toimenpiteet vuosittain Väyläviraston ohjauksen mukaisesti ja rahoituksen osalta tienpidon tuotteittain annettuun rahoituskehykseen. ELY-keskukset määrittävät yksityiskohtaiset toimenpiteet ja laativat toimintasuunnitelman Väyläviraston toimialaohjauksen mukaisesti. Suurimmat perusväylänpidon parantamishankkeet on valmisteltu Väyläviraston ja ELY-keskusten yhteistyönä Väyläviraston investointiohjelmaan. ELY-keskukset toteuttavat investointiohjelman parantamishankkeita vuosittaisen rahoituskehyksen puitteissa. Väyläviraston ja ELY-L-vastuualueiden välisissä toimialakeskusteluissa käsitellään ja hyväksytään ELY-L:n valmistelemat toimintasuunnitelmat. Väylävirasto myöntää ELY-keskuksille käyttöoikeuden määrärahoihin. Tienpidon rahoitus ja käyttöomaisuus ovat Väyläviraston kirjanpidossa.

Tienpidon rahoituksen alueellinen kohdentaminen

- **Hoidon** (mm. talvihoito, sorateiden hoito ja liikenneympäristön hoito) rahoitus ELY-keskuksille määräytyy monivuotisten alueurakoiden kilpailutettujen sopimusten perusteella. Esim. talvihoidossa tiestö on jaettu valtakunnallisesti seitsemään hoitoluokkaan (1se...3) tien merkityksen, liikennemäärän ja liikenteen koostumuksen perusteella. [noin 40 % rahoituksesta*)]
- **Korjaus**rahoitus (mm. päällysteet ja sillat) jaetaan asiantuntijajärjestelmien laskentatulosten perusteella. Päällystetty tieverkko on jaettu valtakunnallisesti kolmeen korjausluokkaan PK1–PK3, joista PK1 on korkein. Päällysteiden korjausluokituksen keskeisimpinä tarkasteluperusteina ovat tien kokonaisliikennemäärä (KVL), elinkeinoelämän kuljetuksien määrä (KVLrask), yhteysvälin rooli keskusten tai logististen solmupisteiden yhdistäjänä, tien verkollinen asema sekä asiantuntijanäkemykset erityisolosuhteista. Sorateiden kunnostusrahoitus jaetaan soratiepituuden, kelirikon määrän ja liikennemäärän perusteella, varusteiden ja laitteiden rahoitus liikennesuoritteiden mukaan. Erillisteemojen (esim. liikennemerkkiiuudistus) rahoitus esitettyjen tarpeiden mukaisesti. [noin 50 % rahoituksesta*)]
- Erillispäätöksin käynnistettyjen **parantamishankkeiden** (mm. MAL, muut erillisohjelmat) rahoitus jaetaan tehtyjen päätösten perusteella. Pienten parantamistoimenpiteiden ja suunnittelun rahoituksen jakoperuste on liikennesuorite. [alle 2 % rahoituksesta*)]
- **Maantielauttaliikenteen** hoidon kustannukset rahoitetaan tehtyjen sopimusten perusteella. Rahoituksen käyttöä hallinnoi Varsinais-Suomen ELY-keskus. [noin 9 % rahoituksesta*)]
- **Liikenteen ohjaus- ja informaatiopalvelujen** tilaaminen on Väyläviraston vastuulla.

*) jakauma on arvio tilanteessa, jossa perusväylänpidon/ tienpidon vuosirahoitus on n. 640-650 M€

Alueelliset tienpidon ja liikenteen suunnitelmat

ELY-keskukset kuvaavat alueensa tienpitoa Väyläviraston valtakunnallisia suunnitelmia yksityiskohtaisemmin tienpidon ja liikenteen suunnitelmissaan/katsauksissaan:

- [EPO-ELY](#)
- [KAS-ELY](#)
- [KES-ELY](#)
- [LAP ELY](#)
- [PIR-ELY](#)
- [POP-ELY](#)
- [POS-ELY](#)
- [UUD-ELY](#)
- [VAR-ELY](#)

Väylävirasto
Trafikledsverket